

POSTANOWIENIE

Dnia 3 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

po rozpoznaniu w dniu 3 października 2023 r.
w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 3 k.p.k.),
sprawy **J. B.**,
skazanego z art. art. 190 § 1 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie
z dnia 19 kwietnia 2023 r., sygn. II Ka 94/23,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Tarnowie
z dnia 12 grudnia 2022 r., sygn. II K 1299/22,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu
adw. B. A. - Kancelaria Adwokacka w T. – kwotę 442,80 zł
(czterysta czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy) – w tym
23% VAT - tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie
kasacji na rzecz skazanego J. B.;**
- 3. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia z dnia 12 grudnia 2022 r. (sygn. akt. II K 1299/22) Sąd Rejonowy w Tarnowie uznał oskarżonego J. B. za winnego popełnienia drugiego czynu zarzucanego mu w akcie oskarżenia, kwalifikowanego z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, orzekł zakaz zbliżania się do pokrzywdzonej M. R. i jej córki W. Ś., oraz rozstrzygnął w przedmiocie kosztów postępowania. Sąd nadto uniewinnił oskarżonego od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 190 §1 k.k. na szkodę W. Ś.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca - adw. M. M. zaskarżając to orzeczenie w całości na korzyść J. B.

Wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2023 roku (sygn. akt II Ka 94/23) Sąd Okręgowy w Tarnowie utrzymał w mocy zaskarżony apelacją obrońcy wyrok Sądu Rejonowego w Tarnowie.

Od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie kasację na korzyść skazanego wniosła adw. B.A., zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu:

1/ naruszenie przepisów postępowania, a to art. 17 § 1 pkt 8 k.p.k., stanowiące bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., polegające na braku przesłanki umożliwiającej prowadzenie procesu ze względu na niespełnienie określonego w art. 111 § 1 k.k. warunku odpowiedzialności za czyn popełniony za granicą w postaci uznania za przestępstwo takiego czynu również przez ustawę obowiązującą w miejscu jego popełnienia, a z daleko idącej ostrożności procesowej:

2/ rażące naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, a to:

1. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. polegające na zaakceptowaniu przez sąd odwoławczy, dokonanej przez sąd I instancji błędnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, a w szczególności dowolnej a nie swobodnej oceny:
1. wyjaśnień skazanego w zakresie opisu jego motywacji do podjęcia działań i celu tych działań,

2. zeznań pokrzywdzonej M. R. w zakresie w jakim deponowała, że wiadomości tekstowe i wiadomości głosowe kierowane przez skazanego wzbudziły u pokrzywdzonej obawę, że mogą zostać spełnione, co w konsekwencji doprowadziło do oceny materiału dowodowego z naruszeniem zasady określonej w art. 7 k.p.k.
 3. art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. polegające na tym, iż sąd odwoławczy orzekając co do istoty sprawy nie podał przekonywających przesłanek orzeczenia, bowiem w sposób nierzetelny i pobieżny odniósł się do zarzutów naruszenia art. 6 k.k. i art. 111 k.k., poniesionych przez obrońcę w apelacji, co w konsekwencji skutkowało utrzymaniem w mocy wyroku sądu I instancji.
- 3/ Rażąco niewspółmierność orzeczonej kary 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wymiar przekracza stopień winy skazanego, a nadto nie uwzględnia okoliczności łagodzących takich jak relacje skazanego i pokrzywdzonej M. R., zachowanie M. R., które było powodem działań skazanego oraz motywacja zachowania skazanego.

W konsekwencji obrońca skazanego wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 19 kwietnia 2023 r. (sygn. akt II Ka 94/23) w zaskarżonej części i poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 12 grudnia 2022 r. (sygn. akt II K 1299/22) w zakresie uznania skazanego za winnego popełnienia czynu zarzucanego w pkt II aktu oskarżenia, i umorzenie postępowania, ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie Wydział II Karny z dnia 19 kwietnia 2023 r., sygn. akt II Ka 94/23 w zaskarżonej części i poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowie, Wydział II Karny z dnia 12 grudnia 2022 r. w zakresie uznania skazanego za winnego popełnienia czynu zarzucanego w pkt II aktu oskarżenia, sygn. akt II K 1299/22 i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Ponadto wniósł o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia.

W odpowiedzi na kasację obrońcy, Prokurator Prokuratury Okręgowej w Tarnowie

wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Kasacja okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym uzasadniającym jej oddalenie na posiedzeniu bez udziału stron, tj. w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Najpoważniejszym pod względem skutków prawnych zarzutem artykułowanym przez autora kasacji okazało się być naruszenie przepisów postępowania, a to art. 17 § 1 pkt 8 k.p.k., stanowiące bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., stąd Sąd Najwyższy postanowił je rozważyć w pierwszej kolejności. Uczynić to jednak należało w połączeniu z rozważaniem zarzutu 2b *petitum* kasacji (art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. i art. 111 k.p.k.), bowiem oba zarzuty w rzeczywistości odnoszą się do jednego uchybienia, które swoją drogą było już przedmiotem rozpoznania przez Sąd odwoławczy (pkt 2 *petitum* apelacji adw. M.M.; strona 5 uzasadnienia formularzowego sądu odwoławczego). W tym miejscu przypomnieć należy, że autor kasacji upatruje bezwzględnej przyczyny odwoławczej w braku przesłanki umożliwiającej prowadzenie procesu, z uwagi na niespełnienie warunku odpowiedzialności za czyn popełniony za granicą w postaci uznania za przestępstwo takiego czynu również przez ustawę obowiązującą w miejscu jego popełnienia, o czym jest mowa w art. 111 § 1 k.k.

O żadnym z ww. naruszeń – ani pod postacią bezwzględnej przyczyny odwoławczej, ani rażącego naruszenia prawa, mogącego mieć wpływ na treść orzeczenia – nie może być jednak mowy.

Po pierwsze – brzmienie art. 111 § 2 k.p.k. przewiduje fakultatywność uwzględnienia różnic w sytuacji, gdy zachodzą odmienności między ustawą polską, a obowiązującą w miejscu popełnienia czynu, na co wskazał zresztą sąd odwoławczy. Innymi słowy oznacza to, że uwzględnienie różnic pomiędzy polskim, a obcym porządkiem prawnym nie jest obowiązkiem sądu orzekającego. Z tego względu nie można uczynić zarzutu pod adresem sądu rażącego (czy też w ogóle) naruszenia prawa, skoro miał on możliwość wyboru co do podjęcia decyzji.

Po drugie – sformułowanie tego rodzaju zarzutów może świadczyć o tym, że autor kasacji nie poczynił głębszej lektury polskich i niemieckich przepisów w zakresie przypisanego skazanemu przestępstwa kierowania gróźb karalnych, które doprowadziłyby go do przekonania, że różnice te w zakresie ustawowego

zagrożenia – nie dość – że są niewielkie, to jeszcze ustawa polska jest względniejsze pod względem znamion – o czym także referował sąd *ad quem*.

Po trzecie – i najistotniejsze – z pola widzenia autora kasacji najwyraźniej umyka, że czyn, którego dopuścił się skazany, nie został popełniony wyłącznie na terytorium Niemiec, ale także na terytorium Polski. Sąd pierwszej instancji oceniając materiał dowodowy, jak choćby treść wiadomości sms, zawierających groźby kierowane do pokrzywdzonej M. R., grożąc jej samej oraz jej córce pozbawieniem życia informował ją o tym gdzie obecnie się znajduje i za jaki czas dotrze do T., aby zrealizować swoje groźby, uznał, że zachowania skazanego wypełniły znamiona czynu ciągłego, co w dalszej kolejności zaaprobował sąd odwoławczy. Nie ulega zatem wątpliwości, że skazany działał na terytoriach tak Niemiec jak i Polski.

Na marginesie należy także dodać, że jedynie niewłaściwie ustalona właściwość rzeczowa sądu może stanowić bezwzględną przyczynę odwoławczą (art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k.). Skutek taki nie powstaje natomiast przy nieprawidłowo ustalonej lub wątpliwej właściwości miejscowej, nie sposób bowiem przyjąć, aby mogłoby to mieć jakikolwiek wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Drugi z zarzutów podniesionych przez obrońcę skazanego uznać należy jedynie za pozornie kasacyjny. O ile formalnie spełnia on wymogi, które nakłada kodeks postępowania karnego na autora kasacji przy konstruowaniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia (zarzut art. 433 § 2 k.p.k.), o tyle już sama jego treść świadczy, że jego autor kwestionuje poczynioną przez sąd *meriti*, a zaaprobowaną przez sąd drugiej instancji ocenę dowodów oraz ustalenia faktyczne w sprawie. Postępowanie kasacyjne nie może stanowić jednak powtórzenia postępowania odwoławczego i nie jest swego rodzaju „trzecią instancją”, która służyć ma kolejnemu weryfikowaniu poprawności zapadłych orzeczeń. Obrońca ponownie kontestuje przyjęcie przez orzekające Sądy, że groźby karalne, kierowane przez skazanego w stronę M. R. wywołały u niej obawę, że mogą zostać spełnione. Rzecz jednak w tym, że do tych kwestii szczegółowo i przekonująco odniósł się już Sąd odwoławczy, czego dowodzi sporządzone uzasadnienie. Podnoszone przez obrońcę okoliczności, jakoby postawa J. B. była odpowiedzią na niewłaściwe zachowanie pokrzywdzonej względem jego osoby uznać należy za

nieznajdujące oparcia w materiale dowodowym i wręcz absurdalne. Zresztą – nawet gdyby przyjąć, że obrońca ma rację – polska ustawa karna nie przewiduje kontratypu gróźb karalnych co oznacza, że od bezprawności karnej za popełnienie czynu z art. 190 § 1 k.k. nie można się uwolnić z tego powodu, że kierowanie gróźb karalnych stanowi „odpowiedź” na wcześniejsze zachowanie osoby, do której owe groźby finalnie zostały skierowane. Podobnie – za niewiarygodną należy uznać interpretację obrońcy skazanego, polegającą na stwierdzeniu, że kierowanie do drugiej osoby, z którą pozostaje się w konflikcie zdań takich jak: *„I wybije wszystkich”, „A ni chuja najpierw was wszystkich wybije”, „Ukręcimy łeb starej kurwie”, „Jak poderżnę twojej córce gardło”, „Poderżnę jej gardło Zobaczymy jak kochasz córkę”* (pisownia oryginalna), *„a jednak zobaczysz co ci zrobię nie grożę ci ale poderżnę ci gardło”, „wiesz co mam wyjebane zobaczę jak będziesz płakać za swoją córką na razie pa”, „ja mogę iść siedzieć nawet dożywocie będziesz płakać ty uwierz mi W. jest fajna kobieta”* jest nakierowane na „wyjaśnienie sytuacji w związku partnerskim”, jak to podnosi obrońca na stronie 6 uzasadnienia kasacji.

Odnosząc się do ostatniego zarzutu kasacji (*pkt 3/ petitum*), uznać go należało za dopuszczalny. Użyty w art. 523 § 1 zd. 2 k.p.k. zwrot „wyłącznie” rozumieć należy w ten sposób, że nie jest dopuszczalne zaskarżenie kasacją wyroku w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze, jeżeli podnosi się jedynie zarzut jej niewspółmierności. *A contrario*, wolno w kasacji twierdzić, że kara jest niewspółmierna, pod warunkiem jednak, że zarzuca się rażącą obrazę prawa materialnego lub procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia o karze. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2022 r., sygn. akt: V KK 606/21, SIP Legalis nr 2734773). Z uzasadnienia kasacji wynika, że podnoszona przez obrońcę skazanego niewspółmierność kary w stopniu rażącym miała być taką konsekwencją uchybień. Odnosząc się do tych twierdzeń zauważyć należy, iż: po pierwsze – sąd odwoławczy nie czynił odmiennych ustaleń, które następnie miały przełożenie na zmianę wysokości kary orzeczonej wobec J. B.; po drugie – skoro sąd odwoławczy uznał – co jak już zostało wyżej opisane, zrobił to zasadnie – że występująca u pokrzywdzonej obawa, iż groźby kierowane w jej stronę mogą zostać rzeczywiście spełnione, była realna, to nie miał powodu, aby dokonywać zmian w wymiarze orzeczonej kary.

Za niezrozumiały uznać należało nadto prezentowany wniosek autora kasacji, że w przypadku kierowania gróźb karalnych, fakt pozostawania oprawcy i ofiary w związku partnerskim, powinien stanowić okoliczność łagodzącą. Zdaje się być całkiem przeciwnie – pozostawanie dwóch osób ze sobą w związku przemawia raczej o darzeniu się wzajemnym uczuciem, zaufaniem, troską i zapewnieniem bezpieczeństwa. Nawet w przypadku podjęcia decyzji o rozstaniu, któremu często mogą towarzyszyć silne i skrajne emocje, kierowanie słów będących groźbami karalnymi do osoby, którą darzyło się uczuciem, świadczy o chęci wyrządzenia krzywdy. Chęć jej wyrządzenia pokrzywdzonemu, który darzył zaufaniem oprawcę należy uznać za szczególnie naganne i z pewnością nie zasługujące na łagodniejsze potraktowanie.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia treść art. 637 a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. i fakt uwzględnienia rzeczywistych możliwości finansowych skazanego.

Z powodów opisanych powyżej, Sąd Najwyższy orzekł o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

[J.J.]

[ms]